

Luc. 13. n. 1. Attendite à fermento Pharisæorum, quod est hypocrisis.

EXPOSITIO II.

11. U M venissent discipuli trans fretum, ex regione Magedana in ulteriorem ripam, Bethsaidam versus, ex Marc. 8 n. 2. & nota, quia cum Christus D. esset docturus discipulos suos, ut fugerent à fermento Pharisæorum, prius ipse hoc exequitur discedens ab eorum conventu, ac loco.

12. Obliti sunt panes accipere: Solebant enim discipuli, cum de uno loco transirent, ad alium panes venales accipere pro victu in via, ut notat Abulensis; & ipsi unum tantum panem habebant in scapha, ut patet ex D. Marc. 8. n. 14. quia licet ex miraculo relato superiori capite de quatuor millibus hominum superessent septem panum spora, eos pauperibus distribuerunt, ut tenet Carthusian. & inde panes non aporterunt. Secundò, ut notat D. Anselm. indicium est, quòd medicam corporis curam habebant de illis, quæ erant necessaria. Tertio, ut advertit Albertus Magnus, quia discipuli erant obedientissimi Domini præceptis, ac consiliis, qui præceperat: Nolite solliciti esse in crastinum: Matth. 6. n. 34. Quattò idem Albertus, spes in Domino; quia jam factis miraculo um excitati erant, quòd nil deficeret.

13. Scriptum est Psalm. 33. n. 10. Non est inopia timensibus eum: Inquirentes autem Dominum, non minuentur omni bono. Quinò, Cardinalis Hugo: Obliti sunt panes accipere, & dulcedine veri panis illecti, quem secum habebant. juxta illud Pauli ad Philip. 3. n. 13. Quia quidem retro sunt oblitiscens.

14. Cavet, magnâ intellectus consideratione, & cavete, multâ circumspectione, ac caute à fermento Pharisæorum, & Sadducæorum: quòd de doctrina Pharisæorum exponit D. Matth. infra hoc cap. n. 12. Tunc intellexerunt, quòd non dixerat cavendum à fermento panum, sed à doctrina Pharisæorum, & c. Fermentum ergo est doctrina Pharisæorum, non illa, quæ erat secundum legem; nam hanc præcipiebat audire, & ei obedire. Matth. 23. n. 2. Damnat ergo pravam doctrinam Pharisæorum, suis traditionibus, ac vanis corruptelis contra legem Dei, hanc D. Lucas 12. n. 1. vocat hypocrisim; & ait: Attendite à fermento Pharisæorum, quod est hypocrisis, quia Pharisæi exteriùs simulantes sanctitatem, zelum legis, errores, falsitates, ac depravationes seminabant; & Herodis, addit D. Marcus; ex quo constat aliquam fuisse Sectam Herodianorum, seu Herodis, nam hic fit mentio de sectis Pharisæorum, ac Sadducæorum; quæ autem esset hæc Secta Herodianorum, non legitur in aliquo Authore antiquo, ut advertit Maldonatus.

15. At illi cogitabant intra se, quia panes non accipimus. Lyranus; & Abulensis exponunt primò, audito verbo Christi: Cavete à fermento Pharisæorum: ac si dicerent inter se, bene cavimus à fermento Pharisæorum, qui ab eis utique nullum accipimus panem. Secundò Cardinalis Hugo: Cavete à fermento Pharisæorum, quia ab eis non accipimus panes, nec Magister

vult nos ab eis accipere. Tertio Carthusian. sic intellige verba, ait: Admonet nos Dominus; ne camus, vel accipiamus panem à Pharisæis; simpliciter tamen dicendum est; quòd audito verbo Christi de fermento, inde recordati sunt, quòd obliti fuerint panes accipere pro via, ne forte Christus vellet ire in desertum; & inde cogitabant inter se, quid agendum esset, & hic sensus bene colligitur ex D. Marc. 8. n. 14. Et cogitabant ad alterutrum, dicentes quia panes non habemus, id est quid agendum; quia panes non habemus.

QUESTIO II.

Quare Christus D. Pharisæorum doctrinam fermentum appellat?

Fermentum valde diversimodè accipitur, aliquando in bonam partem, ut cum dicitur: Simile est regnum cælorum fermento, quod acceptum mulier abscondit. Matth. 13. n. 33. ita dicitur à fervore fidei, seu charitatis; nam fermentum dicitur à fervore, quia totam massam calefaciendo in unum adunit: Vide, quæ dixi tom. 3. in Evangel. cap. 27. q. 9. n. 58. 59. 60. & deinceps, aliquando sumitur in malam partem; ut in præsentibus.

In hoc limine dubitat Abulens. q. 25. Cur potius in hoc loco; quàm in alio Christus D. monet suos discipulos fugere à doctrina Pharisæorum, sub metaphora fermenti, quia Christus intendebat suos discipulos docere, ut à tam pestilenti contagio fugerent; inde cum ipsi essent obliti de panibus, occasio datâ, de tanto malo declinando eos instruit, sub vocabulo fermenti, quòd secundum communem usum panis est: doctrina, nisi necessaria, danda opportuno tempore & occasione. Ad quæstionem.

Primò Respondet D. Hieron. in præsentibus, q. 17. Fermentum, ait: Pharisæorum, & Sadducæorum, non corporalem panem, sed traditiones perverfas, & hæretica significat dogmata. Item istiusmodi fermentum, quòd omni ratione vitandum est, habuit Marcion, & Valentinus, & omnes hæretici. Fermentum hanc vim habet, ut si farina mixtum fuerit; quòd parvum videbatur, crescit in majus, & ad saporem suum universam confersionem trahat. Ita doctrina hæretica, si vel modicam scintillam in unum peccatū jecerit, in brevi ingens flamma succrescit, & totam hominis possessionem ad se trahit. Cavendum est diligentissime à fermento hæreticorum: nam ut ait Apostolus 1. Corinth. 5. n. 6. Modicam fermentum totam massam corrumpit.

Quòd etiam optimè explicat Abulens. q. 23. Aptius nempe, ait, mala doctrina vocatur fermentum, quam bona doctrina: quia bona doctrina; si pauca sit, a juncta multæ doctrinæ mala, non permutat eam, ut faciat hominem bonum: Doctrina autem mala parva multæ doctrinæ bonæ permixta, totum inficit, & hominem malum reddit, quia ut ait D. Dionysius, D. Dionys. Bonum solum ex integra causa, malum verò ex quocunque defectu.

Secundò Caietanus ait: Pestifera doctrina Pharisæorum, & Sadducæorum assimilatur fermento, propter hoc, quòd occulta elevat ad simili

Petri Confessio.

QUESTIO III.

Quare ex sua confessione tam magnificè extollitur Petrus à Christo?

Hoc cap. 16. n. 13. quæsit Christus à suis discipulis: Quem dicunt homines esse filium hominis? Quòd Evangelium satis latè est explicatum à nobis per viginti septem quæstiones, tom. 4. c. 5. Nunc verò adde: Quòd ad interrogationem Christi: At illi dixerunt, Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii autem Jeremiam, aut unum ex Prophetis. Tunc Petrus ex omnium persona respondet, Tu es Christus filius Dei vivi. Errores per multorum ora versantur, veritas in uno tantum reperitur: vanitas per multos vagatur, probitas ut rara, in paucissimis, id est, in uno tantum invenitur. Sapientia edificavit sibi domum. Prov. 9. n. 1. At verò vanitas in Salomone: Aedificavi mihi domos, & plantavi vineas. Palm. 9. Eccles. 2. nu. 4. Vera Sapientia unam habet domum, unum gymnasium. At verò depravata idololatria cum regnat in Salomone, multas domos, quampluraque gymnasia possidet. Ad quæstionem circa quam multa dixi citato cap. 5. à quæst. 10. usque 17. Adde.

Primò, exponenda sunt Christi verba: Beatus es Simon Bar-Jona: quòd ultimum verbum à D. Hieronymo interpretatur, filius colombe, nempe Spiritus sancti, qui in Jordane in columbæ specie apparuit: Quando Andreas adduxit Petrum ad Christum, intuitus eum Jesus, dixit: Tu es Simon filius Jona. Joan. 1. nu. 2. At hinc dicitur filius Spiritus Sancti: Glossa ordinaria ait: Bene filius columba, quia plenus spirituali gratia erat, filius Spiritus sancti dicitur, quia offensus est in columba; ab eo quem Filium Dei vivi vocaverat, & filio columba Pater revelat, quia una est operatio Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Considera quantum Petrus hac sua confessione promeruit, & ad quantum apicem evectus, ut ab ore Christi peculiari ter Filius Spiritus sancti dicatur. Aternus Pater generavit filium; Pater, & Filius producent Spiritum sanctum. Ut etiam Spiritus sanctus peculiari fructu, ac effectu ostendatur; ut Petrus maximè nobilitaretur, dicitur illius filius. Spiritus sanctus totam Ecclesiam gubernat; Petrus autem, quamvis persona humana, finita, & creatus, cum constituitur Caput, & Governator totius Ecclesiæ, peculiaris Filius Spiritus sancti dicitur, & publicatur. De ejus elogiis multa dixi tom. 2. in Apocalypsim, capite 21.

Secundò ait Christus: Tu es Petrus, & super hanc petram: hoc dicendi modo indicat Christus, quòd iste Princeps Apostolorum sit petra, ut explicat D. Leo citandus: Tu quoque Petra es, ait sanct. Doctor, in persona Christi ad ipsum; sed quomodo hic magnus Apostolus dicitur petra, cum sit persona humana ex carne, & sanguine constans? Constituebatur ipse Princeps Ecclesiæ, illiusque caput, ac fundamentum, & obligatio injuncta ejus

similitudinem fermenti abscondit sub farina confersa, elevatis totam massam; erat enim doctrina inflativa cordis, ut ipsorum vana gloria restatur. Fermentum hoc habet, quòd occultum totam massam elevat: sic doctrina Pharisæorum, procedebat ex occulta vanitate cordis, quæ maximè inflat, & totam doctrinam inutilem, ac infructiferam reddit. Videant Doctores, & Prædicatores ne vanâ gloriâ moveantur, quia sine fructu in vinea Dei laborabunt.

Tertio Tertullian. lib. 4. in Marc. ait: Quia post fermentum cibarius, vel urnus gehenna sequatur, meritò depravata doctrina Pharisæorum confertur cum fermento; nam postquam panis est fermentatus, quid eum sequitur, nisi fornax accensa? sic ad malitiam, ac nequitiam consummatam gehennalis flamma statim advolat. D. Bernard. serm. 1. in Palm. Qui habitat, & ait: Ubi malum, flagellum quoque appropinquare necessum est; semper enim malum pœna comitatur.

Cum magnis, & præclaris triumphis devicisset Josue reges Amorrhæorum, cumque ipsi fugerent à facie Israël, ait T. x. Dominus misit super eos lapides magnos de cælo. Josue 10. n. 11. Aliter dicitur Exod. 9. nu. 13. Cum Dominus procederet contra obstinatum Pharaonem, Dominus dedit tonitrua, & grandinem, ac discurrentia fulgura: non tamen dicitur, quòd venerit de cælo grando, sicut lapides scribantur cecidisse super Amorrhæos; & quænam horum diversitas? Ut super hos exprimat, quòd venerit de cælo plaga, non sic super illos de cælo declaratur. In cælo erant omnium Chananzorum idola, nempe sydera, Sol, & Luna, quæ omnes Chananzæi ut Deos venerabantur, ex quibus Israëlita similem idololatriam hauserunt, ut advertit Lyranus actor. 7. n. 43. Susceperunt tabernaculum Moloch. Cum in cælo ergo habuissent fomentum, ac nutrimentum suorum peccatorum, inde consequens fuit, ut ab ipso cælo descenderet supplicium ad meritum eorum interitum.

Ad filios Israël loquens Amos cap. 4. nu. 1. Audite verbum Domini, vacce pingues, quæ estis in monte Samaria: Juravit Dominus Deus in sancto suo, quia ecce dies venient super vos, & levabunt vos in contis, & reliquias vestras in ollis ferventibus. Describitur captivitas & oppressio Israëlitarum inflata per Babylonios; & cur eorum vexatio per ollam succensam ostenditur? rationem indigent illa verba: Audite vacce pingues: Qui enim ut vaccæ impinguabantur de pauperum substantiis, ut amplas ollas sibi coquerent ad suas delicias, meritò & inde tale supplicium ipsi in ollis excipiunt, ut in eis decoquantur, ac à flammis devorentur. Rupertus ibi ait: Quas pingues dixerat esse vaccas, earum carnes dicit esse in contis, & in ferventibus ollis esse portandas, Hoc ipsi fieri vidimus, ut præcoctis carnibus fervens, & fumans cacabus in contis levaretur, & de culina longius deferretur ad locum convivantium. Hoc ergo propheta clamat, quòd ferventi captivitatis angustia decocti transferantur illuc; quòdque sub hostibus captivi, à malignis spiribus devorentur.

Qui enim ut vaccæ impinguabantur de pauperum substantiis, ut amplas ollas sibi coquerent ad suas delicias, meritò & inde tale supplicium ipsi in ollis excipiunt, ut in eis decoquantur, ac à flammis devorentur. Rupertus ibi ait: Quas pingues dixerat esse vaccas, earum carnes dicit esse in contis, & in ferventibus ollis esse portandas, Hoc ipsi fieri vidimus, ut præcoctis carnibus fervens, & fumans cacabus in contis levaretur, & de culina longius deferretur ad locum convivantium. Hoc ergo propheta clamat, quòd ferventi captivitatis angustia decocti transferantur illuc; quòdque sub hostibus captivi, à malignis spiribus devorentur.

Qui enim ut vaccæ impinguabantur de pauperum substantiis, ut amplas ollas sibi coquerent ad suas delicias, meritò & inde tale supplicium ipsi in ollis excipiunt, ut in eis decoquantur, ac à flammis devorentur. Rupertus ibi ait: Quas pingues dixerat esse vaccas, earum carnes dicit esse in contis, & in ferventibus ollis esse portandas, Hoc ipsi fieri vidimus, ut præcoctis carnibus fervens, & fumans cacabus in contis levaretur, & de culina longius deferretur ad locum convivantium. Hoc ergo propheta clamat, quòd ferventi captivitatis angustia decocti transferantur illuc; quòdque sub hostibus captivi, à malignis spiribus devorentur.

Qui enim ut vaccæ impinguabantur de pauperum substantiis, ut amplas ollas sibi coquerent ad suas delicias, meritò & inde tale supplicium ipsi in ollis excipiunt, ut in eis decoquantur, ac à flammis devorentur. Rupertus ibi ait: Quas pingues dixerat esse vaccas, earum carnes dicit esse in contis, & in ferventibus ollis esse portandas, Hoc ipsi fieri vidimus, ut præcoctis carnibus fervens, & fumans cacabus in contis levaretur, & de culina longius deferretur ad locum convivantium. Hoc ergo propheta clamat, quòd ferventi captivitatis angustia decocti transferantur illuc; quòdque sub hostibus captivi, à malignis spiribus devorentur.

moneri postulabat lapideam naturam ideo ipse Petra dicitur, quia oblatio officii, tota debet esse conversa in naturam, in eamque imbibita, ac si homo nihil aliud sit, nec ullum aliud esse habeat, quam quod ejus astricta officii obligatio exigit, ac requirit; pro quo multa vide in aliis nostris libris, verb. Officium: vel Prælati.

26. Tertio: Petrus dixerat ad Jesum: Tu es Christus Filius Dei vivi: Christus rependens tantæ confessionis mercedem, ait: Tu es Petrus, & super hanc Petram, &c. Sed quomodo hæc cohererent. Petrus confitetur Christum, plusquam viderat; viderat hominem, confitetur verum Deum, & Christus viderat Petrum hominem, & tamen eum dicit, ac exultat Petram, quod est multum quid inferius homine: Petrus dixerat Christum Filium Dei vivi; Christus cum Petrum dicit, eum ex terra productum denotat: quomodo infinita Christi Sapiencia hunc remunerans, Petram dicit; O magnum, & præclarum mysterium ad nostram institutionem! Petra insensibilis, ac doloris experta est, sive ictibus prematur alio lapide, ferro, vel igne, patienter sustinet, & minime commoveretur. Insuper hic Petrus à Christo Caput, & Præsul Ecclesiæ, inde ei inimitur inducere debere naturam insensibilis petræ, ut eximâ patientiâ sufferat multas contrarietates à sobditis, adversariis, ac æmulis. Hanc doctrinam nos docet Paulus ex Deo Roman. 9. n. 21. Sustinuit in multa patientia vasa iræ parata in interitum. Anima Sancta de se ait, Cantic. 1. n. 5. Filii matris meæ pugnaverunt contra me, posuerunt me custodem in vineis. Cum ipsa custodiam, ac præfecturam vinearum habuit, statim oppugnantium jacula experta est, & non alii, nisi filii matris meæ, pugnaverunt contra me.

Inauguratus Prælati, sit sanguinem lapidis insensibilis.

Rom. 9.

Cantic. 1.

17. D. Leo.

Excellentias Petri solus Christus agnoscit.

Sacerdotes solidantur Christi virtute, non opibus, & divitiis. Act. 3.

28. Psal. 118. D. Hieron. D. August. D. Ambros.

Quarto: D. Leo serm. 3. in Anniv. Assumpt. illis, sic præsentem locum explanat: Et ego dico tibi, hoc est scutum meum tibi manifestavit divinitatem meam: ita & ego notam facio tibi excellentiam tuam, quia tu es Petrus: id est, cum ego sim invisibilis petra, &c. tamen tu quoque petra es, quia meâ solidaris virtute, ut qua mihi potestate sunt propria, sint tibi mecum participatione communia. In quibus præclaris Patris verbis multa sunt notanda. Ego notam facio tibi excellentiam tuam. Solus Filius Dei incarnatus excellentiam Petri potest manifestare, & aperire. Deinde, Quæ mihi (ut Filio Dei) potestate sunt propria, sint tibi mecum participatione communia. Quid magis de uno puro homine dici potest? sed unde illi tot, & tanta explicat Sanctus in persona Christi: Virtute meâ solidaris. Virtute Christi constituitur, ut sic caput Orbis illiusque clavum teneat, non auro, & argento; non opibus, gazis, ac redditibus; sed Christi virtute, illiusque paupertate, ac rerum contemptu firmatur, ac stabilitur. Vox est enim Petri: Argentum, & aurum non est mihi. Act. 3. n. 6. harum virtutum, ac rerum contemptus Petrus Sacerdotes reliquit hæredes cum Christo, cum quo omnia habent.

Ait David Psal. 118. n. 57. Portio mea Domine. Legit D. Hieron. pars mea Domine. D. August. D. Ambros. ad citatum locum Psal. 118. Portio mea Dominus; cui, ait, portio Deus est, totius

natura possessor est effectus, videlicet totus quidem cum Domino Dominus est.

Cum Simon ille Magus vidisset, quod per manus Apostolorum daretur Spiritus sanctus ad multa mirabilia, & prodigia operanda: Obtulit eis pecuniam dicens, dare mihi hanc potestatem, ut cuiusque imposero manus, accipiat Spiritum sanctum. Act. 8. n. 19. In quem Petrus magna ira commotus acerbe increpavit, dicens: Pecunia tua tecum sit in perditionem; quoniam donum Dei existimasti pecuniâ possideri. Non est tibi pars neque sors in sermone isto, Cor enim tuum non est rectum coram Deo. In felle amaritudinis, & obligatione peccati video te esse. Idem, multis peccatis implicatum in damnationem æternam: cor magnus Pater, ac Pastor Ecclesiæ tam dicit, ac asperè se habet cum homine forsitan rudi, & imposito in doctrina Ecclesiastica; eum eum non benigne, ac leniter admonet de vera, & sana doctrina; sed statim tam diâ maledictione percutit: Fundabatur Ecclesiâ Dei, & maxime timuit illos princeps Petrus, ne talis depravata doctrina inter Ecclesiasticos irrepere, & ne illa, quæ ad suum munus spectabant, distribuenda essent non virtute meritum, per quæ dona Divini Spiritus communicantur, sed affectu avaritiæ, ac pecuniæ, quod est diabolicum dogma; & in te sic Apostolus exarsit in eum tam pestiferum, ac venenosum malum, quod statim in suo exordio dicit maledictionis mucrone fuit recedendum, ac amputandum. Urbanus Summus Pontifex in Epistola decretali ad Lucium Præpositum sancti Juventii, sic ait: Apostolus ambitionem talis questus, id est, avaritiæ, quæ est idolorum servitus in eodem Simone exhorruit, & maledictionis jaculo percussit, ne quisquam res ecclesiasticas, quæ Dei dona sunt, & ideo gratis dari debent, propter sua lucra emat, vel vendat. Expende illud verbum: In eodem Simone exhorruit.

29. Act. 8.

Syrus.

Pecunia cum amor Ecclesiæ fieri valde repugnant.

Urbanus secundus.

QUÆSTIO IV.

Quare D. Petro pro tam magnifica Confessione non statim ei conferatur Pontificia dignitas, sed de futuro promittitur.

Christus Petri confessionem remunerans ait: Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo claves regni caelorum, & porta inferi non prævalebunt. Quod multis est explicatum questionibus citato c. 5. Adde nunc, quod Petrus de presenti facit suam confessionem: Tu es Christus Filius Dei, & tamen Christus totum præmium assignat in futurum. Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: tibi dabo claves regni caelorum; porta inferi non prævalebunt: & ratio literalis est, quia Petrus constituebatur Vicar. Eccles. Christi, post ejus gloriosam ascensionem, ut illius vices gereret in terris.

30. Textus.

Difficultas quaestionis.

Respondeo, quod Christus etiam de presenti dat præmium, Beatus est Simon Bar-Jona: cum dicit Beatum, & in hoc stat ejus beatus, quod cognoverit Deum, ipsamque confessus est. D. Cyrillus Hierosolymitan. Carhec. 11. Petri confessionem tractans, sic ait: Qui itaque agnoscit

31. Cognoscere Deum vera beatitudo.

D. Cyrill.

agnoscit Dominum Jesum cum Deo, sit particeps ejus beatitudinis. Vox est enim Christi Domini, Joan. 17. n. 3. Hæc est enim vita æterna, ut cognoscant te solum verum.

Respon eo secundo, quod Petrus refutat falsas hominum opiniones de Christo; ipsamque veram Filium Dei confitetur, inique se maxime pontificiæ dignitatis dignum ostendit, & manifestat, ubi enim merita ad sunt, possessio non deest; ipsa enim merita possessionis iura important. Ecce vir luctabatur cum Jacob, in quo luctamine ipse valde generosè se habuit, ita ut ei diceretur: Nequaquam Jacob appellabitur nomen tuum, sed Israël. Gen. 32. num. 28. D. Hieronymus in questionibus Hebraic. ait, quod Israël interpretatur, videns Deum: & ita Jacob certaminis locum appellat, dicens, vidi Deum facie ad faciem, & salva facta est anima mea: ibid. num. 30. Quomodo Jacob hoc de se testatur? nam in contentione vidit in externa specie hominem, & ad plurimum Angelum; cur ergo non ait: Vidi hominem, vidi Angelum, sed Deum facie ad faciem, quod proprium est cælesti beatitudinis in patria, ut ait Apostolus 1. Corinth. 15. n. 12. Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Jacob in ipso congressu cum Angelo, magnis, & præclaris præfuit meritum, ut jam dignus inventus esset facialis visionis in patria: cum ergo tanta tanti splendoris resal erant in Jacob, jam illius splendores, ac fulgores obtinere, ac possidere astruitur, & publicatur. Philippus Abbas lib. de silentio Cleric. c. 88. ait: Jacob interpretatur, Luctator; Israël vero, Videns Deum; & rectè, qui luctare voluit, & valuit, imò & prevaluit, Israël appellatur; quia mollis, & femininus, non sic ad puram oculis declaratur, ut ad videndum invisibilia velit: & valeat aspirare. & in ejus internam faciem hujus spiraculi Deus gratiam inspirare. Expende verba: Quia mollis & femininus, non sic ad puram oculis declaratur: & sequentia verba.

Ubi meritum, ubi possessio, ubi meritum est possessio, Genes. 32. D. Hieron.

1. Cor. 15.

Phil. Abbas.

QUÆSTIO V.

Quare in summa potestate data Petro dicitur, quod portæ inferi non prævalebunt ad verus eam, & quid hæc portæ significant?

Quid per has portas Inferi denotetur, latè explavi citato c. 5. q. 23. nempe Dæmonum congregatio, seu eorum civitas cum omnibus suis tentamentis, nequitiis, Ecclesiæ persecutoribus, tyrannis, iniquis regibus, ac principibus, & etiam malignantium iudicum tribunalibus; & ideo metaphorâ portarum usus est, quia talia tribunaia erant in portis: & inde Regius Vares ait Psal. 118. n. 1. & in Cathedra pestilentia non sedit: Symmachus: In cathedra insipientium, vel impostorum. Sexta editio, in cathedra iniquorum non est inventus. Alii, in cathedra pestilentiarum, vel pestilentiarum, vel pestium. Alii apud Bibliam Maximam, in cathedra rationum: sed quænam est hæc cathedra impostorum? Syl veira in Evang. Tom. VI.

Per tribunaia iudic. quia talia tribunaia erant in portis: & inde Regius Vares ait Psal. 118. n. 1. & in Cathedra pestilentia non sedit: Symmachus: In cathedra insipientium, vel impostorum. Sexta editio, in cathedra iniquorum non est inventus. Alii, in cathedra pestilentiarum, vel pestilentiarum, vel pestium. Alii apud Bibliam Maximam, in cathedra rationum: sed quænam est hæc cathedra impostorum?

florum, insidiarum, pestilentia, pestilentiarum ac tentationum? Explicat Clemens Alex. lib. 2. stro. nat. c. 6 dicens, & in cathedra pestilentia non sedit; cathedra autem pestilentia, ubi theatra fuerunt, & iudicia. Quænam est talis cathedra? sunt theatra, & iudicaria tribunalia, ex quibus multæ insidiosa, ac pestilentes machinationes devolvuntur, quæ magna contumione, ac corruptione totam civitatem inficiunt.

Cæteranus ait, quod per portas inferi intelligat tyrannos, hereticos, & etiam iuxta Chrysost. hom. 55. in Matth. cum Theoph. Reges, Principes, Dynastas; non dicit Christus, Tyranni, Principes, &c. Non prævalebunt adversus eam; sed porta inferi, ait Cæteranus, per quas (scilicet vires humanas; reges, ac dignitates) aditus sit ad inferos; per quas patet infernus omnibus: qui enim suis viribus, talentis, ac donis & dignitatibus acceptis non bene utitur, portæ sunt; per quas aditus sit ad inferos: & hominem deneigunt in profundum.

34. Cæteranus. D. Chrysostomus.

Cum Jacob audisset filium suum Joseph regnare in Ægypto, ab ipsoque vocatus esset, gravi metu concussus, Deum oravit, peccodes machavit, eique hostias obtulit, indeque Deus repetitâ voce eum vocat confortant illum, dicens: Jacob, Jacob, ego somnifusus Deus patris tui, noli timere, descende in Ægyptum: ibid. n. 3. quænam causa timoris extitit in Jacob? nunquid à Joseph Pater metuit: nunquid à Rege Præteritis amico? nunquid turba hominum subdita, & in Josephi obsequia jurata? Timet bonus Pater Josepho illius honores, & dignitates, quod perbellè notat Philo lib. de Josephi, ait: Noverat honores, ac divitias insidiari parum cautis mentibus, ideo metuebat filio, &c. Quævis Pater bene sciret Josephum opinâ naturâ, & doctrinâ instructum esse ad pietatem, ac religionem; adhuc metus urgebat: ne rex honore suscepto, invitatus prævolaret ad scelera: Unde Hildebertus Episcopus in ep. electum monet, ut baculum d. ponat, ep. 1. 2. nam si iuste electus fuisset, adhuc multa erat timendi ratio, nam Pontificem creare, est augere discrimen.

35. Genes. 46.

Vir bonus maxime timet dignitates.

Philo.

Hildebert.

Hæc doctrinâ bene instructâ Virgo sapiens, ad coronam, & sceptrum maxime cunctatur; & ter à Christo vocatur: Veni de Libano veni de Libano, veni coronaberis: & statim subditur, De cubilibus leonum, de montibus pardorum. Cant. 4. n. 8. & cur corona tenera Virginis non interenda sit de odoriferis floribus, de pretiosis ac rutilantibus gemmis, sed de unguibus, ac dentibus crudelissimorum animalium, utpote leonum, ac pardorum. Sciat, sciat nobilissima virgo, quod sequela coronæ, ac regiminis, est durum bellum cum immanissimis feris, quæ nullum aliud habent studium, nisi deglutire, ac devorare; etsi hæc sunt externa, non minora sunt pericula, quàm quæ imminent interna, ne conscientia gravetur ex debiti muneris defectu, & inde prudens Virgo tan opere invitata, & vocata cunctatur. Gilbertus Abbas serm. 29. in persona ejus ait: Oportet quidem lucra sed mendum est lapsus: & postea subdit: Suspecta mihi lucra sunt, quoniam incertus est proventus, vicinum propria salutis periculum. Ex quo magnus August. mirabatur esse homines, qui suam Episcopi fortunam invideret, serm. 54. c. 2. sic ait: In ipsis hujus mundi prosperitatibus, quibus in-

37. Gilbertus.

D. August.

M 3 gemissimus